

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Forskare från OECD styr kosan till landsbygden i Kajanalands och Nordkarelen
 - Axplock ur regeringsprogrammet
 - Leader-konferens i Sverige om transnationellt samarbete
 - Ny ledning för Hela Sverige ska leva, Landsbygdsriksdagen 2008 i Lycksele – HSSL höll årsmöte
 - Framsteg men även besvikelser framkom under SYTY:s vårmöte
 - Studiefremjandets projekt *Välfärdstjänster i byarna* nu i bokform
 - ÖNB publicerade 4 teser om förändringar i kommun- och servicestrukturen inom föreningens verksamhetsområde
-

FORSKARE FRÅN OECD STYR KOSAN TILL LANDSBYGDEN I KAJANALAND OCH NORDKARELEN

OECD:s (Organisation for Economic Co-operation and Development) forskare gör en andra fältundersökning i Finland. Under det första besöket i februari träffade de aktörer för nationella landsbygdspolitiken. Under det andra fältbesöket 3-5.5 inriktar man sig på landsbygdsfrågor på lokal- och regionalnivå. Man kommer att träffa myndigheter och tredje sektorns aktörer, samt gästa företag, vilka är betydande för landsbygdens livskraft inom regionen. Fältbesökets rutt går från Kajana via Ristijärvi och Sotkamo till Nurmes och vidare till Joensuu, Libelits och Outokumpu. I undersökningen ser man på den finländska landsbygdens utnyttjade resurser och framtidens möjligheter. Man uppmärksammar bl.a. de svårigheter som finns på landsbygden med åldrande befolkning och flyttningsrörelser. En viktig sak är även landsbygdens konkurrensförmåga och sociala struktur, samt växelverkan mellan landsbygd och stad. Speciellt ser man på läget för den glest befolkade landsbygden. Mer info ger Juhani Kärkkäinen, Kajanalands landskaps-kommunsammanslutning, tel. (08) 6155 4211, 044 710 0858, Tuomo Hämäläinen, Nordkarelen TE-central, tel. 010 602 6064, 044 246 4564, samt från jord- och skogsbruksministeriet Hanna-Mari Kuhmonen, tel. 0400 395 606 och Laura Jänis, tel. 0400 382 737.

År 1994 gjordes även en landsundersökning för Finlands del. Det var frågan om den första landsbygdspolitiska landsundersökningen, som OECD gjorde för ett medlemsland. Resultaten av nuvarande undersökning offentliggörs på våren 2008. Som beställare av undersökningen står Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp YTR.

AXPLOCK UR REGERINGSPROGRAMMET

I regeringsprogrammet för statsminister Matti Vanhanens II regering står under kapitlet Rättspolitik och den inre säkerheten i punkt 4.3 Regionutveckling och förvaltning bl.a. följande:

”Regeringen fremjar utvecklandet av glest bebyggd och avlägset belägen landsbygd bl.a. genom att förbättra verksamhetsmöjligheterna för landsbygdsnäringar samt genom att stödja servicen, säkerheten, sysselsättningen och företagsamheten, möjligheterna till distansarbete

samt en fungerande infrastruktur på landsbygden. En uppföljningsgrupp för regionutvecklingen gör i mitten av regeringsperioden en utvärdering av utvecklingen i ovan nämnda områden. Regeringen bereder de fortsatta åtgärderna för förvaltningsförsöket i Kajanaland utgående från uppföljningen och evalueringsundersökningen och överlämnar behövliga regeringspropositioner till riksdagen under 2010.”

I kapitlet Jordbrukspolitiken och livsmedelsekonomin under punkt 6.1 Utvecklande av landsbygden finns följande skrivet:

”Regeringens mål är att bevara en bebodd, levande landsbygd. För att landsbygdens livskraft och servicen på landsbygden skall kunna garanteras behövs även unga människor. Regeringen stöder främjandet av företagande och beredskap för arbetslivet för landsbygdens unga. Med hjälp av det nya landsbygdsprogrammet satsar man på mikroföretagens verksamhet på landsbygden, utvecklar en decentraliserad produktion av bioenergi samt skapar möjligheter för lokal innovativ verksamhet, inkl. byarnas utveckling, rådgivning och utbildning. Regeringen skapar en riksomfattande rådgivningstjänst och regionala informationsställen för att främja decentraliserad produktion av bioenergi. Regeringen inleder ett energiprogram för lantbruket för att uppfylla de energisparskyldigheter som anges i EU:s energidirektiv.”

I punkt 6.3 Vattenresurser och lantmäteri står följande:

”Regeringen anvisar tilläggsresurser för finansieringen av landsbygdens vattenprojekt så att glesbygdsområdena i så stor utsträckning som möjligt omfattas av vatten- och avloppsnät samt kombinerade avfallshanteringsprojekt innan skyldigheten träder i kraft år 2014.”

Hela regeringsprogrammet från 19.4 kan läsas på statsrådets hemsida under webbadressen http://www.valtionevosto.fi/hallitus/hallitusohjelma/pdf/PMn_MVn_II-hallitusohjelma-ptj-ruotsi-15-4-07.pdf.

LEADER-KONFERENS I SVERIGE OM TRANSNATIONELLT SAMARBETE

Svenska Nätverket för Leader+ arrangerar i samarbete med flera andra parter en nätverksträff 11-12.7 på Gotland – den första dagen på Fårö och den andra dagen i Visby. Övergripande tema under båda dagarna blir transnationellt samarbete för landsbygdsutveckling med specialfokus på Östersjön, samt Leader som en utmärkt samarbetsmetod för kontakter med andra länder. Man riktar sig till LAG-grupper inom Leader, andra liknande utvecklingsgrupper och parter med erfarenhet av landsbygdsutveckling i samarbete med Sverige. För mer information ring på tel. +46 8 5452 7800 eller sänd mail till e-mailadress leaderkansliet@hush.se. Se även hemsidan för Svenska Nätverket för Leader+ under webbadressen www.leaderplus.se.

NY LEDNING FÖR HELA SVERIGE SKA LEVA, LANDSBYGDSRIKSDAGEN 2008 I LYCKSELE – HSSL HÖLL ÅRSMÖTE

Vid Hela Sverige ska levas (HSSL:s) årsmöte senaste vecka (25.4) valdes Karl-Erik Nilsson från Uddevalla till ny ordförande. Han har senast varit ordförande i Landsbygdskommittén som lämnade sitt slutbetänkande i december förra året. Som viceordförande valdes Inez Abrahamzon från Latikberg i Vilhelmina. Hon har varit aktiv inom byarörelsen sedan tidigt 80-tal och bl.a. varit med om att bilda Länsbygderådet i Västerbotten. Kenneth Nilshem från Studieförbundet Vuxenskolan är en av ledamöterna i styrelsen. Vid årsmötet beslöts att Landsbygdsriksdagen 2008 hålls på Umeälvens strand invid Korpbergets fot i Lycksele i landskapet Lappland, Västerbottens län. Läs mer på HSSL:s hemsida under webbadressen <http://www.bygde.net/>.

FRAMSTEG MEN ÄVEN BESVIKELSER FRAMKOM UNDER SYTY:s VÅRMÖTE
Generalsekreteraren för Suomen Kylätoiminta – Byaverksamhet i Finland rf (SYTY), Risto Matti Niemi, lyfte under föreningens vårmöte (25.4) i Helsingfors upp ett positivt

framåtskridande i det att SYTY nu är en del av det landsbygdspolitiska nätverket. Enligt Niemi har framsteg även gjorts i samarbetet med medlemsorganisationerna och i stärkandet av byaverksamhetssystemet. I stärkandet av byaverksamheten på nationell nivå pågår som bäst bildandet av landskapsvisa landsbygdsorganisationer. Enligt SYTY:s ordförande Eero Uusitalo ser det mörkast ut på landskapsnivå. Kommer förbättringen att ske via de regionala sammanslutningarna, eller? Det borde man våga diskutera. Uusitalo ser det inte heller som omöjligt att SYTY och landsbygdsorganisationerna får en uppgift genom det nya landsbygdsnätverket. För SYTY:s verksamhet är den största besvikelsen finansieringen. Statsbidraget är mindre än önskat – det uppgår i år till 530 000 euro. Av den här summan går 62 procent till de regionala byaorganisationerna. Niemi kunde berätta att strävandet för ökat statsbidrag fortsätter. Målet är att statsbidraget skulle stiga med 500 000 euro årligen, eller tillsammans 2 miljoner euro under regeringsperioden. Projektledaren för TOIMI-projektet (en förmedlarorganisation som sammanför landsbygdens spridda jobb), Pirja Peltomäki, framlade under vårmötet hur många olika saker man fått till stånd i delprojekten. En stor hjälp i sökandet efter nya kanaler har varit samarbetet med andra föreningar inom landsbygdsutveckling. Anne-Maija Kivimäki från Velkuan Saaristolaisyhdistys berättade hur Velkuan saaristoyhdistys´ projekt Kaijalta prykalle har fått ett bra ”flyt”. Hon harmas över att det finns de mest olikartade servicebehov, men att man inte lyckas finna serviceproducenterna. Mer finns att läsa om SYTY:s vårmöte (på finska) under webbadressen <http://www.kylatoiminta.fi/fi/maaseutuplus/body0=3212>.

STUDIEFRÄMJANDETS PROJEKT VÄLFÄRDSTJÄNSTER I BYARNA NU I BOKFORM
Studiefremjandet i Österbotten rf har inom ramen för POMO+ genomfört ett projekt, *Välfärdstjänster i byarna*, som nu utkommit i bokform. Sex föreningar i sex österbottniska byar har deltagit i projektet (Såka daghems- och byagårdsförening, Pensionärshemsföreningen i Öja, Över-Neder Lappfors Byaråd, Pensionärshemsföreningen i Kronoby, Perus Byaförening och Byaföreningen i Sideby). En central målsättning i projektet har varit att ta fram faktaunderlag för förutsättningar i byarna. Med tjänsteproduktion avses här uttryckligen sådan produktion som sker eller kan ske i föreningarnas egen regi, eller som kan erbjudas av en privat företagare. Med projektet har man velat skapa byaspecifika projekt som tar fasta på det behov som var och en by har – inte att utveckla teorier eller modeller som är tillämpbara på alla byar. Utgångspunkten ligger i den forskningstradition som ofta kallas aktionsforskning, där forskarnas roll är att fungera som katalysatorer. I varje byastudie har man tagit fasta på, dels de förutsättningar som var och en by har i dag, och dels på de särskilda frågeställningar som de enskilda föreningarna uppgivit som sina hjärtefrågor. Därtill har man tagit fasta på sådana dimensioner som utgör problem eller möjligheter i de enskilda byarna mot bakgrunden av redan existerande verksamhet eller rådande randvillkor för verksamhet. Sammanfattat lyfter de olika byarapporterna bl.a. fram många olika aspekter i respektive byar. Gemensamt för många är emellertid, att det i de fall utnyttjandet av befintlig service efterfrågas, är det många svaranden som inte utnyttjar de möjligheter som finns. Det här tyder å ena sidan på att behoven kanske inte är så stora, eller å andra sidan att det finns behov av mera information om service och verksamhet i byn. I undersökningarna finner man att frågor om sammanhållning och byanda engagerar svaranden i de flesta byar. Boken *Service och verksamhetsutveckling i byarna – Sideby, Perus, Kronoby, Öja, Såka och Lappfors*, som sammanställts av Svenska Yrkeshögskolan och har ett sidantal på 198, kan fås mot portokostnader av Carina Storhannus på Studiefremjandet på tel. 06-224 3415, 040 832 9670 eller e-mailadress carina@dynamohouse.fi.

**ÖNB PUBLICERADE 4 TESER OM FÖRÄNDRINGAR I KOMMUN- OCH
SERVICESTRUKTUREN INOM FÖRENINGENS VERKSAMHETSOMRÅDE**

Östra Nylands Byar rf (ÖNB) arrangerade ett infotillfälle om PARAS-projektet (kommun- och servicestrukturprojektet), *PARAS för byar och små kommuner?*, senaste vecka (25.4) i Borgå. Under tilldragelsen berättade bl.a. Liljendals kommundirektör, utredningsman Sten Frondén, om framtidsutsikterna för Lovisanejdens kommuner och byar. I sambandet med det här infotillfället publicerade Östra Nylands Byar sina fyra teser om förändringar i kommun- och servicestrukturen i föreningens verksamhetsområde. Här nere följer teserna i en något förkortad version:

1. *En liten kommun kan vara en tillräckligt stor serviceproducent, men en stor kommun kan även ge jämlik service.* Landsbygdens servicenivå skall tryggas på invånarnas villkor, inte på de stora centras eller serviceproducenternas villkor. Finansieringen av tredje sektorns verksamhet skall breddas, eftersom detta samtidigt även bidrar till en aktiv och företagsam landsbygd.
2. *Om kommunstorleken blir större, är det allt viktigare att landsbygdens röster hörs vid de beslutande borden.* Beslutanderätten om servicen i de avlägsna byarna förflyttas till allt färre händer och representationen i de beslutande organen är ofta en fjärran dröm. Av regionens invånare bor över 60 procent på landsbygden!
3. *Landsbygden är även annat än lantbruk!* Endast 14 procent av regionens arbetsplatser finns inom jordbruket, medan över hälften finns inom servicebranscher. Det här visar i klarspråk på landsbygdens strukturförändring. Landsbygden skall utvecklas helhetsbetonat, utan att glömma lantbruket för den skull.
4. *Tvåspråkigheten är regionens rikedom.* En av Östra Nylands största rikedomar är en levande tvåspråkig landsbygd. Om man går till det finska språkets rötter, hittar man pernäbygdens son, finlandssvensken Mikael Agricola, som skapade det finska skriftspråket.

Teserna finns i sin helhet på ÖNB:s hemsida under webbadressen http://www.ita-uudenmaankylat.fi/categories.asp?document_id=1666&cat_id=52.

Östra Nylands Byar rf (http://www.ita-uudenmaankylat.fi/default.asp?document_id=52) är den gemensamma talesmannen och utvecklaren för byarna i 12 kommuner. Man vill hjälpa till att skapa en region, där människors välbefinnande, målsättningar och behov – oberoende av boningsort – är grunden för all utveckling. Landskapet Östra Nyland och de östra delarna av Nyland är lockande boende- och arbetsmiljöer, då även de 80 funktionella byarna och landsbygdens ca 60 000 invånare mår bra.

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mera info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net . Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi . Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
--